Ч. 242 Субота 25 жовтня (6 падолиста) 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Друга головна битва на язики в нашім парламенті. — Віденьский кореспондент „Буковини“ о ситуациї. — Всенародне віче у Львові і его розвязане).

Вчера відбули ся знов два засіданя палати послів, ранїшне і вечірне та знов повторила ся та сама істория що тиждень тому назад, хоч се нове виданє вийшло під деякими взглядами в трохи поправленім виді. Героєм ночи — бо так треба сказати — став ся пос. Праде з нїмецкої лївиці, котрий розпочавши свою бесіду около 2 год. в ночи говорив аж до рана і мабуть ще говорить бо аж до самого полудня нинїшного дня нема ще вісти, чи вже скінчив говорити. На вчерашнє засіданє прибув також Шенерер, перервавши свій урльоп, та обняв провід своєї партиї, котра, розуміє ся, робила галабурду, доки аж демонстративно не вийшла з салї. Вчерашнє засіданє було ще й тим замітне, що на нїм явили ся яко гості славний американьский писатель гуморист Марк Твен (він написав був одну гумореску про вибори) і российский маляр Верещаґін, славний своїми образами з поля битви.

Ранїшнє засіданє відкрив о 11 год. віцепрезидент Абраґамович, котрий перед тим разом з віцепрезидентом Крамаржом був у Є.Вел. Цїсаря на авдиенциї, на котрій Найясн. Пан обом президентам висказав своє повне вдоволенє з причини їх витревалости. Предсїдатель відповідаючи на інтерпеляцию пос. Дашиньского з послїдного засіданя в справі інтерпретациї реґуляміну сказав, що президия буде і дальше так само виконувати реґулямін як доси, виходячи з того погляду, що в першім рядї служить добру загалу і держави, а передовсїм, що стає в обороні конституциї. Опісля відбували ся аж до 1 год. поіменні голосованя а відтак тайне засіданє. О 5 год. закрито тайне засіданє і назначено на 7 год. вечірне засіданє.

На вечірнім засіданю зараз від початку почала лївиця робити галабурду. Ухвалено відтак приступити до наради над провізориєю угодовою і предсїдатель дав голос пос. Люеґерови. Роспочалась тепер сварка межи Люеґером а Вольфом і Шенерером; настала колотнеча, що аж засіданє треба було кілька разів перерывати. Наконець прийшов Люеґер до голосу і промавляв против угоди з Угорщиною і против правительства. Наконець вибрано ґенеральних бесідників, Праде'го (з лївиці) против, а пос. Енґля (Молодочеха) за угодою. Около 2 год. в ночи зачав Праде говорити.

Віденьский кореспондент „Буковини“ говорячи про борбу парляментарну, яку тепер завели Нїмцї в нашім парляментї, так представляє ситуацию:

Годї сказати, щоби нїмецка ґеґемонія вийшла з тої борби побідоносно, бо переважні числом славяньскі елементи нїяким способом не дадуть ся побідити. Противно, теперішний загальний просьвітний розвій мусить доконче зміцнити ще тепер під тим взглядом слабші славяньскі елементи і поставити їх з часом на рівні з Нїмцями. До того причинить ся ще не мало також і теперішний новий суспільний рух. Але все-ж таки нїмецкий елемент ще тепер перемагає своєю просьвітою, своєю материяльною перевагою, длятого годї гадати, щоби Нїмцї вже тепер мали цїлковито капітулювати і щоби централістична система нашої держави вже тепер мусїла зовсїм упасти. Розпочата Нїмцями пристрастна борба потреває ще довший час; не можна сказати, щоби в нашім парляментї не мала ще запанувати на якийсь час нїмецка більшість, котра дуже легко може побороти теперішну славяньску більшість, що не злучена спільними інтересами, не є одноцїльною, а противно ріжнить ся між собою навіть принципіяльними поглядами.

Пристрастна борба, розпочата в нашім парляментї Нїмцями, потреває отже ще довший час, і не так борзо поверне в наш парлямент розважний спокій, не так борзо повернуть до нашого парляменту і сконсолїдовані відносини, доконче потрібні для поважної законодатної працї.

Теперішна парляментарна борба є тим прикрійша, що природний аґресивний характер тевтоньскої раси проявив в сїй пристрастній борбі безграничну дикість на глум всякій просьвітї, на глум всякому людяному етичному і моральному почутю.

Помимо сеї завзятої борби зі сторони Нїмців можна надїяти ся, що ґр. Баденьому удасть ся в сїй сесиї парляментарній перефорсувати провізорию угоди з Мадярами, але ся робота виповнить цїлу сесию і не знати, чи удасть ся ще щось більше зробити. Що потім стане ся, годї предвидїти. Чи на другий рік, яко рік ювилейний, буде ґр. Баденї мати відвагу, скликати бурливий парлямент, чи противно схоче для оминеня скандалів управляти без парляменту на підставі §. 14? Се друге певнїйше. На кождий спосіб зістане ґр. Баденї на цїлий ювилейний рік при кермі, а потім уступить, і дуже можливо, що ще раз нїмецка партия сполучена з Поляками, Італїянцями і Румунами запанує в парляментї.

---

5)

ЗАЯЦЬ.

(Оповіданє з российского. — Е. П. Гославского).

(Дальше).

— Ти чого цїлий дрожиш? — спитала Степанида Еґорівна.

— Нїчого, так... Ану випємо чаю.

Обоє засїли коло стола при затихлім вже самоварі.

— Оно, очевидно — почав знов Терентий Захарович, попиваючи чай — нема слів, треба треба би тобі здержувати ся... Все, головна річ, треба памятати, що потім сама будеш мучити ся. І як закипить в тобі, тодї треба памятати що буде, коли не здержиш ся; ну і відійдеш і не зробиш зла...

Степанида Еґорівна зітхнула.

— Легко тобі говорити, коли ти маєш таке добре серце...

— Нї, — перебив її муж — того не кажу: бувають і у мене такі пригоди. Иноді так розпалиш ся, що просто хапай хоч за ніж.

Степанида Еґорівна аж усьміхнула ся.

— Чого сьмієш ся! — відозвав ся Терентий Захарович. — Оно справдї так.

І похиливши ся він припав до своєї чарки. Попивав чай раз за разом і він чим раз більше розгрівав его.

У вікно повижше пушистих взорів проникло сонїчко; лиш ранками і то не на довго заглядало оно до учителевої комнати, а Терентий Захарович так его любив.

Обоє мовчали. Терентий Захарович чув, як нїжно нагріває сонце его плечі.

Опущене лице жени, під впливом того, що лише що скдало ся, сьвітило ся виразом тихого, задумчивого смутку. Якимсь сьвітлом, якимсь теплом подуло на Терентия Захаровича.

— Друже мій — сказав він трохи співаючим голосом — знаєш що? Знаєш, менї здаєть ся, що то всьо зіслане нам на пробу.

— Як то?

— А так. Трудно нам було, тяжко — а ми, нїчого собі, терпіли. Ось і наслав на нас Господь новий тягар: а що, каже, знесуть, чи поборють они і его? І треба побороти. А як поборемо, тодї стане нам лекше. І ти, люба, погадай; бо й справдї, як я стану дійстно дириґувати, так не говорячи вже о нїчім иншім, а дохід все таки буде, хоч невеличкий. Розумієш?

— То правда — сказала жінка — але то вже дуже тяжко.

— Тяжко оно, тяжко. Але треба памятати на то, що терпеливість і труд, всьо переборють. Так люба, всьо, всьо!

Его лице просияло якимсь одушевленем.

— І як хочеш — продовжав він встаючи — як хочеш, дружино моя, жіночко, а я вірю, вірю, що мене Господь не оставить. Лише треба потрудити ся, о треба!... А до того ми з тобою не потрібуємо привикати. Гору гору давайте, і ту потихоньки, поволеньки, пісочок за пісочком, каменець за каменцем, цїлу рознесемо. Ось як!

При послїдних словах він засьміяв ся цмокнув жінку в лице і скоро кинувши до цукорницї кусник свого недогризеного цукру пішов сьміло до кляси.

За пять мінут кляса почала гудїти звучним нестрійним хором, сьвіжих дитячих голосів. Співали відділні ноти, ґами, найпростійші молитви.

З часом енерґія Терентия Захаровича не лише не ослабала, але противно все кріпшала і кріпшала. Раз взявшись за чужу єму доси роботу, прикладаючи до неї з конечности всї свої сили, він, поволи — поволи, сам не замічаючи того так займив ся нею, як правдивий знаток. Очевидно що тому одушевленю сильно помагав, чи радше сказати викликував его той несумнївний успіх, котрому всї дивували ся і котрого не міг не замітити і сам учитель. Перед якими півтора місяцями він з трудом розбирав навіть найпростійшу арию і не міг хочби трохи взяти добре нї одної ноти, тепер же він був цїлковитий, скінчений пан в нотнім письмі і виводив нераз і найтяжші співи, хоч правда не конче добрим голосом. Так, поступ був величезний. О гармониї не було вже й згадки. Замість неї по многих переговорах з женою він купив у місцевого столяря дуже приличну скрипку, за котру хоч як торгував

По заказаню віча скликуваного консолїдаторами пп. Романчуком і Дїдицким скликали всенароднє віче до Львова пп. др. Литиньский, Мих. Спожарский, др. Ілевич і Мих. Голейко. Се віче відбувало ся вчера. Предсїдателем віча вибрано дра Олесницкого зі Стрия а заступниками о. Чубатого і п. Гурика, секретарями дра Коса з Калуша і гос. Ів. Кука. Віче відкрив п. Спожарский і предложив на предсїдателя віча дра Олесницкого. Опісля виголосив др. Кость Левицкий реферат о хлїборобских правах у всхідній Галичинї. В дискусиї над сим рефератом заявили ся радикали против проекту примусових спілок жадаючи полишеня тої справи громадї. — О. Струтиньский виступив з бесїдою против жидів і радикалів. Другий реферат полїтичної натури розпочав був пос. Романчук, а бесїда его була того рода, що правительственний комісар п. Янкевич був змушений чотири рази звертати увагу предсїдателя на то, щоби упімнув бесїдника, а коли то не помагало розвязав віче, заявляючи, що бере собі на сьвідків о. Чубатого і п. Гурика.

Новинки.

Львів дня 5-го падолиста 1897.

— **Іменованя.** Ц. к. Висший львівский суд краєвий іменував канцелїстами судовими: часово пенс. канцелїста Вас. Кариняка зі Снятина для Сокаля, підофіцирів рахункових: Герша Розенфельда для Белза, Ем. Гая для Бурштина, Натана Шора для Збаража, Ізид. Петерзіля для Бучача, Ів. Шішлика для Тернополя, Моріца Германа для Городка, Гавр. Мигдана для Теребовлї, Герша Купфермана для Станиславова, Руд. Баравтса для Дрогобича, Тад. Крушиньского для Янова, Йос. Шумиловича для Любачева, Фр. Манца для Любачева, Володисл. Фігвера для Калуша, Йосля Кнебля для Турки, Вал. Зелиньского для Станиславова, Ад. Романовского для Мільницї, Пил. Фрайдмана для Козової, Стан. Скульского для Підгаєць, Йос. Баєра для Рудок, Мих. Подолского для Калуша, Володисл. Смаржевского для Сави, Файбіша Віцлїнґа для Кут, Арона Орнштайна для Нижанкович, Мор. Фертіґа для Жовкви, Ів. Козакевича для Борщева, Людв. Глядного для Тисьменицї, Андр. Бигайского для Тисьменицї, Мих. Галацкого для Делятина, Сам. Тірка для Журавна, Ант. Лавровского для Олеська, Альбина Козловского для Кут, Романа Ткачкевича для Залїщик, Кароля Фрібеса для Станиславова. — П. Мінїстер судівництва іменував авскультантів судових ад'юнктами: Лукасевича для Городенки, Билиньского для Рудок, Гавлика для Порохника, Рамецкого для Тлустого і кандидатів нотариялних Бабля для Бродів, Мійского для Калуша і Кальмана для Тарнобжеґа.

— **Перенесеня.** П. Мінїстер судівництва перенїс судових ад'юнктів: Ясеницкого до Бучача, Росовского до Козови, Краля до Судової Вишнї, Зданьского до Станиславова, Домбровского до Бохнї, Данилевича до Ланьцута, Сьвйонтка до Горлиць, Токаржа до Ліско.

— **Є. Е. п. Намістникови кн. Евст. Санґушкови** вручила в середу депутация міста Дрогобича з бурмістром п. Охримовичем на чолї, диплом почетного горожаньства.

— **Єго Сьв. Папа Лев XIII** іменував О. Василя Левицкого, прокуратора для справ руских в Римі, протонотарием Апостольским з правом уживаня мітри і понтифікалій.

— **Отворене нового суду повітового** в Підволочисках відбуло ся дня 1 падолиста. Посьвященя будинку для того суду довершили місцеві порохи обох обрядів: о. Шидловский і о. Подраза при участи президента тернопільского суду окружного, радника двора Стефка, представителїв всїх властий і численної публики. Новий будинок судовий представляє ся дуже хорошо.

— **Дрібні мідяні гроші**, штуки по крейцари і по пів крайцара будуть в днем 31-го грудня 1899 р. зовсїм стягнені з обігу. Аж до того речинця можна їх виміняти у всїх державних касах після їх номінальної вартости, взглядно на монети валюти коронової, числячи 2 сотики (гелєри) за 1 крейцар, а 1 сотик за пів крейцара. По повисшім речинци стратять ті монети свою вартість і не буде вже можна їх виміняти.

— **З руско-народного театру.** Дерекция оповістила такий репертуар представлень в Бережанах: дня 4 падолиста „Ой не ходи Грицю" образ народний; 6-го „Бідне дївча" оперета; 7-го „Мертвий гість" комедия; 9-го „Птахник з Тиролю" оперета; 11-го „Торговля жемчугами" комедия; 13-го „Мікадо" оперета.

— **Команда краєвої оборони у Львові** подає до відомости, що в урядовій Gazet-ї Lwowsk-ій уміщено оголошене в справі вношеня оферт на доставу частий одежи і уоруженя для краєвої оборони. На то оголошене заміщене в інсератовій части згаданої урядової ґазети звертає команда увагу дрібних промисловців, котрі в першім рядї управненї убігати ся о доставу.

— **Огнї.** В Фирлїєві під Рогатином знищив огонь в ночи з вівтірка на середу пять селяньских загород. Огонь тревав дванайцять годин і знищив також сїно зложене в стогах.

— **Велика спрага.** Підчас 25-годинного засїданя ради державної минувшого четверга і пятницї терпіли посли незвичайну спрагу. Гасили ї пивом і видудлили за той будь що будь короткий час 14 гектолїтрів пива і один гектолїтер вина. Що притім послам не хибувало і на апетитї, сьвідчить ся обставина, що переважна часть сих репрезентантів народів з'їла по дві, а навіть по три порциї вечери, снїданя і обіду.

— **Зелїзнича катастрофа.** Між стациями Пістінґ а Беллєрсдорф на шляху Вітмандсдорф-Ґутенштайн вискочив з шин в середу товаровий поїзд. Один кондуктор убитий, дві особи тяжко покалїчені, а одна легко.

Телеґрами.

Відень 5 падолиста. Засїдане закінчило ся нинї о 10 год. рано. Ухвалено значною більшостию передати провізорию угодову комісиї буджетовій.

Софія 5 падолиста. Президент мінїстрів заявив в собраню, що відносини Болгариї до всїх держав суть дуже добрі.

Переписка зі всїми і для всїх.

Денис Стрибун у Львові: 1) Хто хоче мати добрий і чистий голос, повинен: 1) Зважати, щоби воздух, котрим віддихає або в котрім співає, був чистий без пороху і диму (особливо з тютюну); щоби не був за острий і студений, бо тогди можна дуже легко набавити ся катару гортанкового з хрипкою і кашлем. Сьпівак длятого не повинен анї там сьпівати, де курять, анї довго перебувати. Коли довше

ся все таки віддав цїлих три і пів рубля. Заосмотрившись таким правдивим „інструментом" Терентий Захарович оконечно цїлий потонув в своїй музицї. Степанида Єґорівна сильно терпіла, але пізнаючи, що инакше не можна, кріпила ся і мовчала. Лише часом змучена вкінци в довгі вечері дво або три годинним скрипом і пискотом, або в ночи пробуджена яким диким тоном, що вирвав ся із скрипки єї чоловіка, она вбігала до него до кляси і потрясаючи кулаками прозивала его тираном, розбійником і що їй лиш до голови прийшло. В таких случаях опускав Терентий Захарович смичок, мовчав хвильку моргаючи своїми зачервненими, червоними очима, дивив ся в єї червоне лице, тяжко зітхав і відтак знов вертав до своєї роботи.

Голос жінки приглушував ся, она пльовала, тріскала дверми і відходила. А він лишав ся і скрипів, скрипів та скрипів. Далеко за північ, блїдий, з витріщеними очима, з прилиплим до голови волосем, заточуючись, виходив він вкінци з своєї науки, добирав ся по-темки до постели і ледве роздягнув ся, падав на неї та зараз засипляв мертвим сном. Але ледве начинало свитати, ледве у сусїда роздавав ся перший крик пробуджених гусий, він немов би его потрясла якась невидима сила, зривав ся, тер кулаками свої закислі, опухлі очи і тихо стогнучи вставав, сьвітив лямпу і брав ся до поправлюваня задач учеників, або до переписуваня яких небудь нових нот. В годину або півтора пізнїйше вставала родина. На столї закипав самовар, Терентий Захарович присїдав ся коло жінки, випивав дві три чашки чаю, поспішно хрестив ся і виходив до кляси, де між тим вже збирали ся ученики. Починала ся наука. Терентий Захарович вяло, сонно „як осїнна муха" — так говорили ученики — бродив з кута в кут оповідаючи яку небудь нову главу з Сьвятого письма або поясняючи що небудь з аритметики. Нудно, монотонно, ледве чутно роздавав ся его голос. Хлопцї зївали, зївали і часто то там, то тут роздавав ся хроп. Виложивши, що після его гадки було треба, Терентий Захарович сїдав за свій стіл і починав питати завдану лекцию.

— Ану-но, Дмитруню, говори, що було завдане — питав опираючи ся бородою на руку. Дмитруньо вставав і оповідав. Учитель замикав очи і поволи починав схиляти ся до стола, все низше і низше.

— Всьо! — голосно кінчив хлопець.

— Га? Що? — зриваючись, питав учитель.

— Всьо — повтаряв ученик.

— Всьо? Ну добре. Іди, сїдай.... Так.... а тепер що? — продовжав Терентий Захарович витягаючись.

— Так, ну, ти — хто там — ну, нехай Андреєв, оповідай....

— О чім? — питав ученик.

— О чім? — повтаряв учитель. — А о чім же? Так.... Нї, впрочім буде з вас.... нема часу, нема часу!

І Терентий Захарович нагле здрогав ся, скоро вставав і голосно говорив: не сьпіваки — старший відділ — отворити 93 сторону рахункової книжки, розвязувати задачі, почавши від 987-ої; середний відділ — відписувати з книжки дальший уступ; перший відділ — читати для себе „Птичку".

Ученики сягали під лавки і брали ся за роботу.

— А ви, сьпіваки — ще голоснїйше продовжав Терентий Захарович — виходіть по порядку!...

Виходило на середину комнати днанайцять хлопцїв і роздїлившись ставали одні против других. Терентий Захарович скорим палкими поглядом перебігав по їх опущених лицях і нараз скрикував: Ану, дїти, „Осанну"!

Ученики зітхали і облизували собі губи.

— О-о-о.... — зачинав Терентий Захарович, закидаючи голову і напружуючи своє тоненьке тїло...

— Благословен.... — тихо прилучили ся до него дитинячі голоси.

— Голоснїйше, голоснїйше! — Сьмілїйше!

Але дїти здвигали бровами і сьпівали так само тихо. Они знали, знали з досьвіду, що богато, богато ще часу до кінця їх музикальної лекциї і що они ще вспіють насьпівати ся і похрипнути.

Наступила перерва. З шумом зривали ся з своїх місць дїти і тиснучи ся в дверях спішили на улицю. Жадно і скоро пережовували они виняті з кишень кусники разового хлїба і весело розбігали ся по сліпляючо білім снїгу.

А Терентий Захарович входив до свого мешканя і обертав ся до пораючої ся коло кухнї жінки:

— Ти чула, Стешенко, як ми відсьпівали „многая лїта"?

— Та чому би не чула? — відзивала ся Степанида Єґорівна, кидаючи на стіл посуду зі стравою.

— Сїдай обідати. Дїти сїдайте. — Всї пятеро сїдали і брали ся за страву.

— Так — продовжав своє Терентий Захарович — за „многая лїта" можна похвалити, але „Сьвіте тихий" все ще не іде.

— Та їдж! — перебивала его жінка.

— Їм, їм, Стешенко!

— Ну то їдж!

Наставала мовчанка. Лише ложки постукували. Але Терентий Захарович не видержував

— Ось знов то гаспидске „фа".

— Та мовчи-ж хоч при обідї о своїх „фа"! — вже цїлком гнївно кричала Степанида Єґорівна. — Одурів ві своїм співом!

— Не одурів, люба, а треба, конче треба

— Я вже то чула. Лиши, будь ласкав.

Обід кінчив ся. Терентий Захарович дзво-

сьпіває, голосно і довго говорить, а відтак виходить на студений воздух повинен добре обвинути собі цїлу шию і не віддихати устами лиш носом, або бодай заслонити собі уста хусточкою. 2) Не їсти острих річий (перцю, муштарди і т. д.) і квасів особливо же не пити горівки і дуже вастерігати ся того, щоби зараз по сьпіві не пити студеної води, лїмонади або студеного пива. Тим вже не один сьпівак збавив ся голосу. 3) Не викрикувати і невигойкувати (н. пр. при веселих забавах), бо від того настає часто розстрій голосу (дісфонїя) і голос буває тогди слабий, незвучний, нерівний і затягає. Через то позбавляють ся голосу найчастїйше н. пр. сьвященики, котрі проповідуючи викрикують. 4) Шию треба поволи призвичаювати до змін воздуха; мити часто зразу лїтною, а відтак вже завсїгди студеною водою і звичайно ходити з голою шиєю, стерегти ся лиш при споченій шиї наглого остудженя. 5) Треба стерегти ся взагалї сильного перестудженя тїла особливо ніг. 6) При сьпіві в школї треба зважати на то, щоби не напружати гортанки, щоби не „дерти ся“, не переступати природного обєму (скалї) голосу чи то в гору, чи в долину, щоби задля „поваги“ не забагалось, кому сьпівати „басом“ хоч єго не має. При зміні голосу (мутациї) треба при кождім переходї — а буває їх звичайно чотири — сьпівати відповідно низшим голосом, або на якийсь час таки зовсїм увільнити ся від сьпіву. — 2) Тоту, з котрої можна як найбільше щось доброго і пожиточного научити ся. — **Н. В. в З.**: Коли хочете оженити ся з сестрою своєї покійної жінки, то мусите на руку свого місцевого пароха внести подане до Датариї в Римі. Позволене дає сам Папа, а Датария єсть лиш посередником. Подане треба длятого писати по латинї і стилїзувати до самого Сьвятого Отця (Beatissime Pater!) Датария єсть трояка: 1) Для шляхти (звичайно лиш для князїв); — 2) звичайна (треба заплатити означену таксу); — 3) для бідних, котрі мусять працювати на своє удержане. Ся послїдна форма єсть для Вас. В поданю мусите виказати докладно степень свого спорідненя чи посвояченя з сестрою Вашої покійної жінки і виразно зазначити, що есте бідні та удержуєтесь лиш з працї рук а Ваш парох мусить то потвердити. Подане без стемпля і єго може хто небудь написати, не конче сам Ваш парох, але мусите подати єго на руки свого пароха. Длятого найлїпше, предложіть єму цїлу справу. Розуміє ся, що без видатків і то може навіть досить значних не обійде ся. Справа за першим разом може й не буде зараз полагоджена, длятого треба буде ще раз подавати. — **Михайло Петришин зпід Липи:** 1) Річ очевидна, що поцїлунки від осіб нездужаючих від якись заразливих недуг (н. пр. туберкули і т. п.), можуть бути заразливі, бо тогди заразник з одної особи переносить ся на другу. Особи з такими хоробами повинні длятого вже самі на то уважати, щоби не цїлувати ся з другими. Особливо повинні родичі на то зважати, щоби їх дїтий чужі особи, може ще й зовсїм незнакомі, не цїлували в уста. Під сим взглядом добрий єсть звичай у жидів, що они маленьких дїтий не цїлують, а лиш пестячись з ними притулюють ся до них і ніби обнюхують та кажуть: „Нївроку, нївроку!“ як пахне!“ Єсть то може рід забобонности, але мимо того має свою добру сторону. Цїлувати ся з кимсь в уста або лице єсть ознакою щирої дружби і любови. Але цїлувати ся з кимсь поза лице, т. є. притулюватись лиш лицем до лиця і поза лицем цмокати губами єсть хиба лиш якоюсь формалїстиною і ознакою нещирости; найлїпше зовсїм не цїлувати, а не удавати, що цїлує ся. Цїлувати ся в плеча єсть ознакою взаімного поважаня. Цїлувати в руку (з виїмкою женщин) єсть ознакою дитинячої преданности і покори. Від дїтий можна того жадати, але лиш супротив вітця і матери та найблизших свояків осіб старших. Але коли то роблять старші особи, то они тим понижають себе супротив других, хоч би й найвисше поставлених осіб. Длятого дійстно інтелїґентні люди не дають ся цїлувати в руку не то вже старшим особам, хоч би їм зробили навіть якесь велике добродїйство, але навіть і чужим дїтем. Задля того не треба приучувати дїтий, щоби они цїлували чужих людий в руку. Инше дїло з женщинами. Цїловане женщини в руку єсть виразом ніжного чувства для неї. Тому знов противлять ся т. зв. „еманципантки“ (женщини, що під кождим взглядом хотять стояти на рівнї з мужчинами), бо не хотять щоби їх уважано за якісь єства, для котрих треба більше чувства виявляти як для мужчин. — 2) На чім основує ся вплив погоди на гумор у людий — о тім би треба богато говорити для докладного виясненя сего питаня; ми можемо тут лиш коротко сказати: Вплив єсть двоякий: а) Воздух, сьвітло, теплота і електричність суть поживою для нашого тїла так само, як та пожива, котру їмо; коли нам їх за мало то голодуємо, а голод, звістно, псує гумор. Коли погода красна, єсть богато сьвітла і тепла, отже під сим взглядом чоловік ситий і має добрий гумор. Вплив електрики у воздусї на наше тїло ще зовсїм нам не звістний. — б) Стан воздуха впливає безпосередно на наші нерви а через них викликує в нас приятне або неприятне чувство, в деяких хоробах (ревматизм) навіть і біль. Суть люди, що кожду зміну у воздусї зараз відчувають по собі; їх називаємо длятого „барометричними натурами“. Сим поясняє ся вплив погоди на гумор людий. Подібно як нас збирає сьміх, коли дивимо ся на чоловіка, що сьміє ся, хоч не знаємо причини єго сьміху, так також будить ся в нашій души веселий настрій, коли споглядаємо на ясне, погідне небо, озарене теплим сьвітлом сонця. — в) Чи стоїть реаґувати на се, коли дївчина безосновно чванить ся, що дала молодцеви коша і чи леґальний (Ви хотїли може сказати: „оправданий“) єсть такий рід реклями? — Коли дївчина чванить ся тим, що дала коша, то показує лиш, що дуже нерозумна, а хто би хотів на то реаґувати, показав би хиба — вибачте за слово — що ще дурнїйший. Єсть то правило природи і так наказує здоровий розум, щоби пари добирали ся, отже нема в тім анї нїчого злого давати коша, анї нїчого соромливого відбирати єго, винявши хиба той случай, в котрім той, що дістав коша, міг вже наперед то знати, значить ся, коли кинув ся до нерівної собі. Але в сїм случаю соромно не ізза коша, а ізза нерозваги. З другої же сторони добре вихована і розумна дївчина, дївчина з серцем, буде уміла пошанувати чувство молодця хоч і не рівного собі, а тим більше рівного, але того, котрий їй не по серцю та не буде тим чванити ся, що дала коша, памятаючи на то, що як з одної сторони „на милуване нема силуваня“, так з другої сторони „того цьвіту по всїм сьвіту“ і молодець все-таки зможе знайти собі панну, а дївчина, що кошами робить собі славу, може дуже легко і до смерти дївувати. Так то й часто буває. Дївчина з розумом і серцем буде уміла пошанувати чувство і у відмові, а той, хто дістав коша від такої, що тим чванить ся, нехай дякує Богу, що дістав від неї коша, бо не мав би в нїй своєї подруги. Коли же якась чванить ся тим безосновно, то за то годї позивати і не жалувати їй такої реклями, скоро би она їй мала послужити до цїли; що найбільше можна тому заперечити в знакомих кругах. — 2) „Ґіґієна“ єсть грецке слово (Ґіґієя звала ся грецка богиня здоровля) і значить „плекане здорового тїла“ в тїх цїли, щоби уникнути слабостий. Короткий але добрий начерк ґіґієни знайдете в „Соматольоґії“ Верхратского, виданій недавно „Тов. ім Шевченка“, цїна 1 зр. 50 кр. (в оправі 1 зр. 75 кр.) Знаменитою єсть книжка Bock, das Buch vom gesunden u. kranken Menschen, але коштує 7 зр. (Дальші відповіди пізнїйше).

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора **Кирила Кахникевича**, а не присилати анї марок анї карт кореспонденцийних до відповіди).

нив і наука продовжала ся. Не співаки ішли по півтора години, співаки-ж пересиджували майже до смерку.

— Ну, дїти, глядїть — научував їх Терентий Захарович — відотхніть, перекусїть, а лише місяць зійде, вертайте. А й старших кличте! Ти би Олексо забіг до Степана.

— Та він нинї не прийде.

— Що? Чому?

— Каже, що надоїло. І Дмитро також....

— Ах, то мої мучителї! — кричав Терентий Захарович. — Оба баси і нараз не хотять... Щож я без басів буду робити?! От поганцї, а я їм ще по чарцї.... Невдячні!

І Терентий Захарович накидаючи на себе кожушок біг вговорювати басів.

Так минали днї за днями, тижднї за тижднями. Цїлий занятий своєю роботою, Терентий Захарович анї не замітив, як прошуміли зимові метелї, як сонце стало все горячійше і горячійше пригрівати, як побігли з гір потоки і як вкінци по розтаяних і декуди вже зеленіючих полях при голоснім співі жайворонків, наблизив ся тихо страстний тиждень. Аж тут він опамятав ся і боючи ся близькости страшного дня ще більше занепокоїв ся.

— Здаєть ся, що нїчого. Здаєть ся, що добре вивчили ся — говорив він Степанидї Єґорівнї вдивлюючись зі страхом в єї захмурене сумне лице і зараз додав:

— Ну, а впрочім хто їх знає як їм подобає ся! Стешенько, що?

— А звідки-ж я можу знати — відзивала ся жінка. — Ти б лїпше до батюшки.... як небудь поговори....

— До батюшки? — питав він і тяжко зітхав. — До батюшки, до батюшки, тількож що я єму можу?...

— От то й є. А після мене то всьо від него зависить.

— Певне, певне — годив ся Терентий Захарович. — Певне. Тілько як я єму можу, чим?... О, Господи, Господи!... Нї, нї, Стешенько, я все-таки так думаю, що не повинна пропадати така ревність, бо — сама видиш.... Ах, та що говорити!... Ти ось, скажи менї лїпше, чи чула ти, як ми вечером відспівали „Воскресеніє Христово видївши?“

— Чула, чула! — відповіла Степанида Єґорівна і стала піднимати ся.

— Пожди, Стешенько — задержував єї муж — не буду о тім. А ось що я ще гадаю. Чи не попробовати нам справдї що небудь, хоч не богато, в церкві заспівати перед Великоднем, так хочби звичайну „Херувимску“ або що?

— Та вже говорили о тім. Коли ти сам боїш ся.

— Не бою ся, люба! — відповідав Терентий Захарович. — Цїлком не в тім річ. А просто справа така, що коли ми кождого дня все чогось доучуємо ся, то я гадаю, що на що нам показувати ся не вповнї приготованими. Нї, нехай вже лїпше просто на Великдень здивуємо.

Степанида Єґорівна мовчала.

— А чому би й не здивувати? — продовжав Терентий Захарович немов би до себе. — Здаєть ся у нас всьо в ладї. Оно, певне, як хто гадає, а все таки.... І головна річ, що перше Трифоних з Іваном Несторовичем співали цїлком без нїякого понятя. А тут нараз — з нот, цїлком правильно, зі всїми штуками і хитростями.... Нї, хлопи аж ахнуть.

— Що хлопи ахнуть, але що скаже сьвященик і дїдичка? — охолоджувала розгоряченого надїями мужа Степанида Єґорівна.

— Га, побачимо, побачимо — тихо відповідав Терентий Захарович. — Що буде, то буде, а ми між тим будемо пильнувати ся.

І Терентий Захарович ішов знов до співу і „пильнував ся“. (Конець буде).

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

ІНСЕРАТИ.

„КУХАРКА РУСКА“

в мові рускій вийшла з друку і обнимає:

Науку вареня знаменитих правдиво руских страв. Найрізнїйші зупи і додатки до зуп.— Всякі **печеві** — зрази, біґоси, ґуляші, флячки, кльоти і т. п. — **Науку робленя сосів** горячих і студених. — **Мариноване шинок** і всякої вудженини. — Знамените руляди. — Найрізнороднїйші **мучні леґоміни.** — Приладжене знаменитого **набілу** і т. п.

Цїна 70 кр.

По присланю переказом почтовим 76 кр. доконує посилку franco

Народна Друкарня

Ст. МАНЄЦКОГО

Львів, Готель Жоржа. 45

Інсерати

„оповіщеня приватні“), як для „Народної Часописи“ так також для „Ґазети Львівскої“ принимає лиш „Бюро дневників“ ЛЮДВИКА ПЛЬОНА, при улиці Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих ґазет.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика число 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цїнах оригінальних.

Майже даром

Від нинї даємо в низу виказані товари, котрі звичайно 2 і 3 рази тілько коштують, як довго старчуть, отже короткий час, дїйстно по небувалих доси цїнах, а то:

1. Цїле убране мужеске т. є. жакет, пантальони і камизолька в доброї і тревалої модної материї, після найновійшої віденьскої моди, добре і сильно зроблене, кождої величини і кождої краски. На міру належить подати: обвід грудий, довготу рукавів і довготу в кроку.

1 пару мужеских або дамских черевиків, добра віденьска робота, тревалий материял, найновійший фасон, кождої величини.

Капелюх мужеский мягкий, найновійшого фасону, в елеґантних красках, кождої величини.

Пару зимових рукавичок для панів або пань, чисто вовняних, добрі, тревалі, елеґантні і дуже теплі.

Всї ті артикули **коштують разом лиш 9 злр. 50 кр.** і висилають ся притім франко за послїплатою або за попереднім надісланєм гроший. — Кождого дивує доброта і нечувана дешевість тих предметів, тому кождий мусить спішити ся з замовленями.

Адреса: Бюро **Братий Апфель,** Відень I. Фляйшмаркт 6.

Апарати фотографічні

Прибори для фотографів так фахових як аматорів

Репродукциї найкрасших образів і діл штуки, рами, листви до рам, і т. п. предмети продає найдешевше найбільший фабричний склад апаратів і приборів фотографічних.

Львів, **ЛЮДВИК ФАЙҐЛЬ** Пасаж Гавсмана 8.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всї дневники по цїнах оригінальних.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.